

Передплата

на «РУСЛАНА» вносьть:

в Австрії:

на цілий рік . . . . . 20 кор.
на пів року . . . . . 10 кор.
на чверть року . . . . . 5 кор.
на місяць . . . . . 1/70 кор.

За границею:

на цілий рік . . . . . 16 рублів
або 36 франків
на пів року . . . . . 8 рублів
або 18 франків
Поодинокое число по 16 сот.

РУСЛАН

«Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми сердце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня «Рім неділь і руских свят» 1 1/2 год. пополудни.

Редакция, администрация і экспедиция «Руслана» під ч. і. г. Домбровского (Хорунжий). Експедиция місцева в Агенції Соколовского в пасажи Гавемана.

Рукописи звертає ся лише на попередне застереження. — Рекламациі неопечатані візьні від порта. — Оголошена звичайні приймають ся по ціні 20 с. від стрічки, а в «Надісланім» 40 с. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 30 с. від стрічки.

Бюджет на рік 1904.

(X) Рік 1903 добігає небагом до кінця, бюджет на 1903 не лише не полагоджений парламентарно, але навіть не приділений до бюджетової комісії, а тут вже предложив міністер скарбу др. Бем-Баверк новий бюджет на 1904 послан на першій засіданню посольської палати. Сей бюджет замітний тим, що виказує мале доволі підвишене у видатках (+ 4.5 мільонів корон), коли тимчасом доходи преліміновані надвишкою + 6.9 мільонів корон, остає отже звишка 2.4 мільонів. При тим одначе виявляє цілий бюджет значні різниці в порівнянню з вторічним. До нового бюджету не втягнуто тепер ані чистих зисків ані позісталих надвишок, коли тимчасом в минутиім бюджеті монетарний зиск виносив 13 мільонів а позістала надвишка 6.2 мільонів корон. За те бюджет на 1904 облекшив ся значно тим, що відпали боніфікації задля цукрового вивозу, що дало ошадність 13.8 мільонів корон. Конверсія ренти сиричинила менший видаток о 7.2 мільонів корон в опроцентовано загального довгу державного. Крім того вставлено яко одноразовий дохід зінкамероване пенсійного фонду почтової служби 9 мільонів корон. Таким способом з цукрових премій, конверсії ренти ошаджено около 23 мільони меншого видатку, так що сї ошадности перевисшають о 3.8 мільони корон втягнений до вторічного бюджету монетарний зиск і позістали надвишки, що давало разом 19.2 мільонів.

Міністер скарбу звернув в своїм виводі бачність посольської палати на ту обставину, що бюджет на 1904 р. виказує мірну надвишку, але се повело ся єму досягнути лише з великим трудом і користуючись надзвичайними помічними способами. Бюджетову рівновагу повело ся єму удержати лише рішучим обмеженем зростаючих з кожним роком домагань що-до видатків і використуванем надзвичайних жерел помічних. Економічне пригноблене, яке налягло на цілу Европу, се й тепер дає ся відчувати також і в нашій монархії. Вправді появляють ся познаки, що економічне посилене вже переможене, що зворот до ліпших відносин є недалекий, що й в нашій монархії уступають нездорові зароди, а проявляли-б ся нові і здорові парости, на-колиб лише устала економічна непевність. Та непевність торгово-політична тяжить не лише на наших відбутових взаєминах до цлової заграниці, але також до злученої з Австрією цловим союзом Угорщини, так що довгий вже час стоїмо перед великим знаком запитаня, а се підриває і ослаблює духа ємкости і охоту до вкладів і удержує багато охочих до праці сил в бездіяности. Колиб уступила та непевність, двигнув би ся продуктивний добуток, се оживило би всякі занятя замовленнями, а вплинуло би також і на подальші економічні круги і оживило би цілий рух економічний.

Міністер скарбу висловив отже задля того не лише надію, але й конечність визволення держави з сєй непевно-

сти, щоби ціле економічне жите могло поступити вперед. Але колиб навіть усунено в найблизшій будуччині сию економічну непевність, не дали-б ся користи так зараз відчути, щоби можна се цифрами виказати в бюджеті, бо на се треба довшого часу і впливу, щоби се виявило ся числами в доходах державного господарства.

Поправа економічних відносин мусить довший час ділати, щоби викликала такі прояви, котрі виступили би в виді бюджетових чисел. На думку міністра скарбу є теперішний прелімінар бюджетовий мабуть останний з цілого економічного пригноблення, але числить лише на такий приріст в доходах, що лише скромні домаганя можуть бути заспокоєні, а надзвичайні якісь видатки не могли-б так легко найти покриття.

Тимчасом домаганя зростають іменно для державних урядників, вимагає ся або загального підвишеня плат (в останних семи роках видано на поліпшене плат 90 мільонів корон), або системізоване нових посад, підвишеня активальних додатків, або вчисленя їх до плат. А крім того рубрика комунікацій також росте. Домагають ся нових зеліниць, гостинців, каналів, мостів, телефонів, регуляцій рік ітд.

Задля того звернув ся міністер скарбу з відкликом до послів, щоби тривким упорядкованем бюджету і удержанем рівноваги бюджетової уможливили правильну господарку економічну в державі.

Промова пос. д-ра Могильницького.

в краєвім соємі дня 8. жовтня 1903 при розправі над звітом шкільної комісії про стан народних шкіл і учительских семінарій в 1900 і 1901/2 р.

Висока Палато! Записавши ся до голосу за внесеннями шкільної комісії яко генеральний бесідник, буду числити ся з предметом, щоби не підносити річий, котрі случайно зазначили вже інші бесідники.

До справ шкільництва ми відносимо ся з двоякої сторони, раз яко нарід культурний, котрий хотів би користати з просвіти, щоби єму, яко просвіченому ліпше було, а з другої національної сторони, яко нарід, що хоче мати просвіту народну так уладжену, щоби ми могли образувати ся в народнім напрямі і школах народних руских, щоби віяв дух чисто руский та, щоби они жили житєм руским без чужої примішки.

Тії дві точки маємо все на гадці і для того, панове, коли хтось з нас забирає голос, в предметі шкільництва, належить єго після того оціняти.

Не треба отже з упередженем добачати в кождім слові злослівість, або докори; не годить ся травестувати, або голословним запереченем збувати наводжені неоспоримі, бо на незабитих доказах оперті факти; бо се ані тих фактів не ослабить, ані не справить хибного устрою народного шкільництва на ліпші шляхи; належить по справедливости, совісно вийти в суть річи голосів протесту, справити, що є зле, а тим вдоволати ся, що найголовнійше для вимогів річи

самої і посередно для постулятив протестуючої меншости.

Жадаємо отже рішучо, щоби шкільні відносини в нашім краю поліпшили се так в тим напрямі, щоби наш нарід міг з шкільяк найбільше хісновати, і щоби дійсно хіснував в дуєї рідного почуваня, бо лише в тим случаю доба-чаємо в народних школах дійсний хосен для народа.

А супротив того випадає мені хоть коротко дїткнути та звести разом деякі погляди, які висказано тут в дебаті, отжеж слова С. Е. п. на-місника і п. комісара правительственного і вкінці слова тих бесідників, котрі в дебаті чи то про чи contra голос забирали.

Зачинаючи від тих послідних, годі мені подрібно розбирати так всі промови, як і внесення комісії шкільної; скажу лиш загально, що дискусія обертала ся головно около питаня, котре дає ся скристалізувати в 2 точках.

Одна чисто педагогічної натуря, при котрій ставлено і позитивні жадаія, друга критична а заразом негативна, бо хоть вазначує хибя, не ставляє нічого на місци існуючого стану дійсного. Критична оцінка педагогічної вартости розпоряджень краєвої Ради шкільної мусить бути по мойй думці з натурі річи річева і не повинно ся брати єї зі становиска національного або партійного; спеціально же критика плянів наукових, методи научної і т. д., мусить опирати ся на фаховім а всестороннім знанню річи, бо що-до самої букви тих розпоряджень можна прецінь і без упередження вийти з того заложеня, що таки краєва Рада шкільна приступить до виданя якогось розпорядження в напрямі педагогічним, застановить ся зріло над єго силою, узгляднить можливо плоди і досліди, які на тим поли зібрали фаховці інших держав, можна отжеж припустити, що і галицка краєва Рада шкільна хотїла би в тим згляді запити якесь місце в концертї європейских дотичних знатоків. І як небудь далекий я від того, щоби ставати речником тої Ради, то мушу в інтересї справедливости сконстатувати, що між тими розпорядженнями є і такі, на які безусловно належить згодити ся, так приміром уступ інструкції для шкіл народних, котрий виразно накладе обовязок на учителя, щоби побіч навчаюая шкільних предметів — заціплював в молоді душі принципи етичні, себ то витворював з повіреної єму пастви тверді та непоручні характери.

Власть вазначує отжеж, що школа народна має характер не лиш научний, але також виховуючий і спеціально вимагає від учителя, щоби тій молодежи, котра в дому добрих засад не виносить, засади ті після свого найлучшого знаня і совісти робив приступними.

Такий приміром припис мусить ся призна-ти, похвальним, бо обдуманій в користь малого покоління.

Інна річ, чи такі і їм подібні приписи є правилом, чи лиш виїмком і чи добрий припис при існуютих в краю відносинах може мати яке практичне примінене. Я на жал з натиском мушу зазначити, що пробиваючий ся місцями річевий та хосенний розпорядок Ради шкільної краєвої є обчислений виключно на се, щоби нашу руску обережність народну, чи то приспати чи прямо обманити; ми в цілім поведеню шкільної Ради бачимо консеквентно і переведену і переводжуючу ся систему накинєня

руському молодому поколінню чужої їм, польської ідеї с. є прямо сказавши, видимі старання спольонізованя за всяку ціну рускої народної школи!

Так є а не пнакше, а супротив того не диво, що школа навіть при деяких мнимо річевих постановках не сповняє своєї задачі, лиш противно з нею зовсім розходить ся, і не дивниця, що як довго хто небудь з нас буде тут засідати, підноситись буде рішучий голос протесту, бо ми хочемо нашої рускої народної школи, бо лиш така школа могла би бути нашою школою, допомагаючою нам до житя, власним житєм! Не дасть ся отжеж заперечити і если совісно річ брати хочете, не заперечите, що на першій провістній пляні в наших школах народних не є наука, але осягнене вами задавнених ваших змагань т. є перетворене рускої дитини в польську.

Сесі упреки, котрі з нашої сторони завсе до вас виходять, то не є упреки взяті з воздуха, то не є шаблон, лиш всі заміти загальні чи подрібні суть оперті на неоспоримих, незбитих фактах. Фактів тих подаємо ми лише в мінатурнім числі, бо хочачи основно і вірно під зглядом статистичним всі факти навести, котрі вповіджену мною тезу доказують, ми мусіли би всю сесію заповнити виключно їх реферованем; так є їх много! В довшій своїй промові навів силу подрібних фактів товариш о. Богачевский, а переконують они, що ми з можливою точностю наводимо лиш то, що найзамітніше і що заразом не стріляємо сліпими набоями, але передовсім совісно провіряємо кожний заміт, заки з ним прилюдно виступимо. Що-до подрібних домагань поодиноких бесідників зазначу, що ми не годили би ся на знесенє примусу шкільного. Вправді ідеальним виглядає такий стан в суспільности, де би взагалі ніякого примусу не було, але такий стан може бути з огляду на вдачу людску, уже лиш ідеалом; спеціально ж що-до примусу шкільного мусить ся узгляднити елемент, которого він найбільше дотикає, уровень культурний єго, дальше суспільні міжнародні відносини і много інших факторів; так само годі писатись на те, щоби противно за научанє побирано такса; се відстрашило би, а по части справедливо, варід від школи так, що небавом станула би суспільність наша там, де вже дуже давно була. Натомість вповні годжу ся з выводами передбесідників, щоби по можности більше уваги звертано на науку релігії.

(Дальше буде).

Народне віче в Чернівцях.

«Вільнодумний Союз» поставив справу вірваня соймових нарад вірмено-польско-румунською більшостію перед суд народа.

В неділю дня 15. с. м. відбуло ся в Чернівцях віче, на яким послаи др. Штраухер, Николай Василько і проф. Пігуляк відкрили перед виборцями мотиви, задля яких соймова більшість устроїла сецесію. Тій більшості йшло лиш о те, аби не допустити на дневний порядок сойму виборчої реформи та інших важних постулятив всіх народностей, заселяючих буковинські землі. До довершеня своїх намірів соймова більшість вихиснувала пригуду з пос. Янком Фльондором і так нею покермувала, аби здавало ся, що она задля неї покинула соймові наради.

На вічу явило ся понад 1.000 виборців. Промови виголошувано по руски, німецки і румунски.

По руски говорив пос. Пігуляк: «Коли я війшов в 1890-ім році до сойму, почав він — то там застав лиш одних панів, до яких я звичайно не приставав. Они чекали, що я розпічну робити. Моя робота була остоорожна. Я з початку поступав так, що пани мені першого року приплескували; другого року перестали, а третого уже уважали мене нігілістом. Я був один, як палець, супроти панів в палаті, яка по їх думці вбудувава лиш для їх потреб. Відтак вибрано послом д-ра Смалє-Стоцкого, потім Николая Василька і нарешті п. Левицкого. Отже тоді почали ми уже більше рішучо виступати і систематично працювати. Перш усього, ми звернули увагу на народні школи, потім почали домагати ся виборчої реформи. Проти сего безуслівно виступили пани. Они першої днини, коли почали ся сесії сойму, думали уже зробити те, що зробили описля. Они видвигнули особисте діло, аби усунути більше важні справи. Ми сказали, що треба порішити важні питання, а потім уже заняти ся Фльондором. Ми докладно знали, що тут ходило о виборчу реформу, краєвий банк, і тому не хотіли попустити. І так розбив ся сойм! На перший погляд виходить, що ми винні сему. Але коли приглянути ся докладно, то можна побачити, що у нас перше діло: потреби народу. Дня 10. вересня ми зібрали ся для сего і тепер і далі ми стоїмо за тим! І дучило ся те, чого ніколи не трафляло ся на земній кулі: більшість утекла. Ми добре знаємо їх крутарство і коли они крутять в одну сторону, то ми в другу. З тим знаменем, під яким ми стали раніш, ідемо від хати до хати, від села до села і доти не відступимо, поки не збудемо правди для народу!»

Пос. Ник. Василько в своїй промові доказував, що до антисемітизму підюджують самі пани Поляки, а на доказ, вказав на розрухи в Заболотові, що були викликані агітацією сих добродіїв.

Після довгих промов, «Вільнодумний Союз» поставив резолюцію, яка була принята зібранем при гучних оплесках і окликах: славно! і Hoch! Ся резолюція звучить:

Народне віче, зібране 15. падолиста 1903. року в Чернівцях приймає до одобряючої відомости справозданє «вільнодумних» послів буковинського сойму.

Віче висказує:

1) Послови міста Чернівців д-рови Бенно Штраухерови як також цілому соймовому «Вільнодумному Союзови» своє цілковите довіре за їх чесне і неустрашиме поводженє у соймї;

2) соймовій більшості з маршалком краєвим Лунулом на чолі — своє обуренє за те, що они самовільно і без огляду на інтереси краю і єго населеня зупинили дальші наради сойму, ставлячи себе на услуги чоловікови, которого сама суспільність осудила;

3) більшості соймовій своє недівре за те, що вона по просту відмовила жаданю за впровадженем загальної рівної і безпосеренної виборчої системи, постулятови, що зовсім відповідає волі переважній більшості буковинського населеня, та навіть не допустила реформи формального права виборчого.

На вічу буковинська соціально-демократична партія через своїх приставників д-ра Оберлендера і Вітюка висловила також своє обуренє соймовій більшості і поставила таку резолюцію:

«Нинішнє народне віче протестує як найбільше рішучо проти легкодушної іграшки соймової більшості з народними інтересами через те, що она замість плідної закондатної роботи і замість ухваленя конечної реформи виборчої, марнує час чисто особистими, нічого не обходячими краєві інтереси справами. Особливо ж осуджує зібране як найбільше рішучо вороже народови становище послів великої посілости, що в спілці з волоским клубом споводували абстиненцією від послідних засідань здекомплетованє, а через те й відроченє сойму».

По прочитаню і ухваленю резолюцій зібране замкнено.

«Вільнодумні» послы вийшли із салї серед бурї оплесків і окликів: славно! hoch! sa tragaasca!

Відтак зібрані перейшли демонстративно по містї і кілька разів змагали ся заявити свій протест перед будинком краєвого маршалка Лунула за єго поведєне в соймї.

В. Версав.

ЗАПИСКИ ЛІКАРЯ.

Переклала Маруся Полтавка.

(Дальше).

Треба до всього того привикнути, не треба журити ся таким відношенєм, бо оно лежить в самій сути справи. Але часто, особливо з невилічимими хронічно-хорими всі сили привычки і всі зусилля волі не можуть встояти перед вибухами шаленої ненависти до лікаря, із сторони хорого, що понав в розпукі. Найбільшу радість для лікаря справляє можливість позбути ся такого хорого, але при всій своїй ненависти хорий часто сильно держить ся свого лікаря і ні за що не хоче його змінити.

Перед кількома роками в Італії коло Медиолану звершилась така подія. Др. Франческо Бертоля лічив одного шевця, який був в останньому періоді сухіт. Стан хорого все погіршав ся. Втративши терпеливість, він почав лаяти лікаря, прозиваючи його за кожним разом, як той приходив, шарлітаном, неуком і т. п. Пересвідчившись, що хорий цілком зненавидів його, доктор Бертоля сказав йому, що від дальшого лічення він мусить відказати ся. Се рішенє привело хорого до шалу. На другий день він підстеріг лікаря на улиці.

— Возьметесь ви знов мене лічити, чи ні? — спитав швець.

Одержавши відмову, він всадив лікареви в живіт великий кухонний ніж. Лікар упав з розпореним животом; рівночасно впав також хорий убійник, з якого хлюнула ротом кров. Обоє сейчас піднято й відвезено до одного і того самого шпиталю; там вони обидва померли.

Ціла діяльність лікаря вповнена страшно нервовими моментами, які майже без перерви відбивають ся на серцю. Несподіване погіршенє стану видужуючого хорого, невилічимий хорий, що жадає від тебе помочі, загрожуюча смерть хорого, безнастанна можливість нещасливого припадку, або помилки, наконець сама атмосфера терпіння і горя, яка оточує тебе — все те без перерви держить душу в стані якоїсь сумної невтихомирної тревоги. Стану сього не все відчуває лікар. Але ось тобі лучить ся день рідкий, коли в тебе все йде по мысли, вмерлих нема, хорі усі видужують, відношенє до тебе приязне, — і тоді, після несподівано обхопившого тебе чувства глибокої полєкші й спокою, нараз зрозумієш, в яким нервово напнятій стані живєш цілий час. Буває, що зовсім не став сила, вести таке житє; огорне така нудьга, що хочеть ся втікати, втікати як можна найдальше, позбутись усіх хорих і хоть на хвилю почувати себе вільним і спокійним.

Жити так завсїгди неможливо. І от в мене вже починає вироблюватись до дечого спасенна привычка. Я вже не так, як перед тим терплю від ненависти й несправедливости хорих, мені вже не так крають єсерце їх страданя і безпомічність. Тяжко хорі є найбільше поучаючими для лікарів; раніше я не розумів, як

можуть мої товариші в шпиталю найрадше брати собі комнати з «інтересними», тяжко хорими? Я, навпаки, всіми способами старає ся відвизуватись від таких хорих; мені було тяжко дивитись на сі висохлі тіла, з відстаючим мясом і гниючою кровю, тяжко було зустрічати звернені на мене погляди, повні надії, коли так страшно мало можна помочи. Постепенно я привик до сього.

Я став привикати взагалі до сеї безнастанної атмосфери терпіня, в якій приходять ся жити і працювати. Я чую, що в мене поводи починає вироблюватись цілком окреме відношенє до хорих: я поводжує з ними ніжно і уважно, совісно стараючись зробити все, що можу, але коли скінчу, стараює їх викинути з очий і серця. Я сиджу дома в круві добрих знакомах, говорю, сьміюсь. Треба поїхати до хорого. Я їду, роблю, що треба, потішаю матір, що плаче над вмираючим сином, але повернувши до себе, я відразу повертаює до попереднього настрою і на душі не линаєсь темний слід «Хорий», з яким я привагідно стикаює, як лікар — є чимсь зовсім иным, ніж хорий чоловік, якого я знаю з близька і від давна; за отсих я в силі боліти душею, відчувати разом з ними їх страданя, але з привагідними хорими я сего не зумію відчути. І я можу зрозуміти мого приятеля хірурга, найгуманнійшого чоловіка, який, коли хорий кричить в нього під ножем, питає його з зовсім щирим здивованем:

— Дивний чоловіче, чого ти так кричиш?

Для мене зрозумілим є, як Пірогов з його мягким, співчучим єсерцем, міг допустити собі

Н О В И Н К И.

— Календар. В п'ятницю: руско-кат. Єрона, Лазара; рим.-кат. Фелікса з Вальоа. — В суботу: руско-кат. Мисайла Аргистрат.; рим.-кат. Введене Пр. Д.

— В справі ювілею М. Лисенка доносять нам: Ледви кільканайцять днів ділит нас від «музичного свята», яке опровадить вся Галицька і Буковинська Русь в честь свого першого пісенного поета, Миколи Лисенка, щоби достойно подякувати ему за его невтомні труди коло розвою нашої народної музики. Звісно, що ми вже повних 35 літ з того часу, як М. Лисенко на просьбу львівських Русинів зложив в Лиску перший свій музичний твір до «Заповіту» Шевченкового в надоліст 1867, котрий то твір виконано у Львові в 8. роковини смерті Тараса в великій ратушевій сали. Ювілейний комітет порішив опровести се музичне свята 7. н. ст. грудня в сали Львівської Фільгармонії, щоби як найширші круги могли в нїм взяти участь. До ювілейного комітету вислало 28 інституцій і товариств львівських своїх відпоручників. Факт сей свідчить, що Лисенковим ювілеєм заїнтересували ся живо і щиро всі львівські Русини. Але не менше заняла ся сим ювілеєм і вся українсько руська суспільність. Всі наші «Бояни» візьмуть іменно участь в громаднім концертї композиторскім Лисенка і вишлють свої найлучші співачкі сили до виконаня Лисенкових композицій. Надїємо ся, що до виконаня Лисенкових двох великих кантат «Радуй ся ниво» і кантати в пам'яті відкрита пам'ятника Котляревського в Полтаві стане на естраді концертний що найменше 150 співачків. Програма концертну буде складати ся з хорів мішаних і музських, уступів з опер Лисенкових, сольових і чисто інструментальних композицій. Хори виведуть ся в більшій часті з супроводом повної оркестри. Для інформації всіх «Боянів» подаємо при сій нагоді, що генеральні проби до концертну відбудуть ся в великій сали «Львівської Фільгармонії» (в давнім Скарбківскім театрі) 1) 6. н. ст. грудня точно о 1½ годїні в полудня, 2) того-ж дня о 7. год. вечером і 3) дня 7. грудня о 9. год. рано. На сі проби обовязані прибути всі учасники в концертї. Сам концерт відбуде ся о 8. годїні вечером 7. грудня (в понеділок). Ювілят, запрошений комітетом прибуде до Львова вже на кілька день перед концертном, щоби порозуміти ся з о. Остапом Ніжанковскім яко диригентом в справі виконаня своїх творів. Надїємо ся при тїм, що сам Лисенко возьме також участь в концертї виконанем твору фортепяного свого, чим буде подана зібраній публиці нагода, виявити ювілятові яко артистові свою вдячність.

В честь Ювілята відбуде ся також дня 7. грудня о 2. год. пополудні в великій сали «Львівської Фільгармонії» академія. По повитанню Лисенка через голову ювілейного комітету зложать всі інституції і товариства з цілого краю свої «привіти» (адреси), дари, іменована почесним членом і другі заяви вдячності. В інтермедиях виступлять поодинокі «Бояни» з своїми хорамми, а надто виголосить проф. Богдан Лепкий свій имн в честь Ювілята. При сій нагоді просить управа ювілейного комітету диригентів поодиноких «Боянів», щоби зволили подати до єї відомости титули творів (на адр. проф. Н. Вахвянина, ул. Трибунальська 6.). Рівнож просимо поодинокі Інституції і Товариства, щоби подали управі «Ювілейного Комітету» до 1. грудня вість, в який спосіб задумали почитати Лисенка в часі академії. Є се конечно з огляду на уклад всеї програми і зчергованя поодиноких депутацій. Вінці і цвіти зложать Ювілятові інституції, товариства як і поодинокі лица лише підчас концертну. По концертї відбуде ся пир в честь Лисенка і спільний комерс, на котрім опята поодинокі «Бояни» виведуть свої хори.

В день по концертї с. в 8. грудня виведуть учениці наших наукових інституцій Лисенковий сценічний образок з співачками «Козу дерезу». Буде се ювілейне свята для нашого молодого покоління. Позаяк з всіх сторін надходять до управі «Юв. Ком.» численні і дуже численні запитаня в справах, які мають бути адреси (лучше «привіти») для Лисенка, чи з підписами лише виділів, чи всіх членів, на якім папері, чи пергаменті, в якій окладці і т. д. — то відповідаємо сим на всі ті запитаня, що в тїй справі лишамо кождому інтересованому повну свободу. Привіти, які в нас доси зложено, зроблені на пергаменті (або т. зв. псевдо-пергаменті) формату малого folium. На першій картинці хоршо декорованій, находимо присвячене п. Ювілятові від такого-то товариства, інституції, громади і т. д. в місцевості сій або тїй, з датою, а на другій стороні уміщено сам привіт, чи поклон, чи то подяку за музичну єго діяльність. Деякі товариства зложили певні суми для збільшеня фонду на закупно віллї для Ювілята в Києві. Такі дари просимо складати на щадничу книжочку 2682 під адресою: Товариство кредитове «Дієстер» у Львові, Ринок ч. 10 II поверх. І найдрібнійший дар приймає ся з щирою від нас подякою. — На академію, концерт і комерс являють ся всі учасники в галевім або народнім строю.

Білети на академію і концерт буде можна замовляти в комнатах «Союза співачких і музичних Товариств» у Львові (ул. Трибунальська ч. 6) від 1. н. ст. грудня. Ціна білету на академію буде дуже скромна, трохи висна на концерт. Рівнож від 1. грудня приймає «Союз» наш замовленя на участь в сенкеті в честь Лисенка. Білети на провинцію будуть резервовані лише за присилкою грошевою. Ціни вступу оглодимо вже 25. надоліста в наших дневниках (Ділі і Руславі). До присилки грошевої долучати належить оплату на листовоша. — Від управі ювілейного Комітету.

— 3 Наукового Тов-а ім. Шевченка. Спільне засіданє секцій відбуде ся в неділю 22. с. м. о 10. год. в бібліотеці Товариства. На порядку деннім справа поправок статутних. — Засіданє історично-філософичної секції відбуде ся в суботу 21. с. м. о 5. год.; на нїм предложать Ф. Вовк свою працю про предміоценьску культуру.

— Руский «Сокил» в Жидатичах, львівського повіта, засновано на філіяльних статутах «Сокола» у Львові. Намісництво затвердило вже статут.

— Посольскій звіт. П. Дмитро Остапчук скликав на день 19. с. м. о 12. год. віче до Збаража, на котрім зложит свій посольскій звіт.

— Від Виділу Руского Товариства педагогічного одержуємо отсе п'ясько з просьбою о поміщенє. Дня 21. надоліста (с. в суботу) о 5. годїні пополудні відбуде ся в льокалі виділової школи ім. Шевченка при ул. Стрілецькій ч. 6 анкета в справі напруму і евентуального розширеня часопися «Учитель».

На заповоговий фонд зібрано з дрібних жертв 406 К 77 с. Складками заняли ся переважно народні учителя, члени Тов. педагогічного. Найбільше причинили ся до зросту фонду отсі пн. учителя: Іван Вертипорох з Ляшків королівських, Ферд. Балицкий з Марилмоля, Іванна Вітковица зі Стрия, Захар Садовский з Целієва, Олімпія Левичка з Желдця, Григ. Зайшлий з Кутів, Дмитро Єндик з Залуча, Денис Добромильскій з Чорткова, Андрій Гургула з Рогатина, Евгєнія Вітошинська з Букаловичів, Іван Бурбель з Городиславич, Микола Буцацкий з Золочева і Раковский зі Сокала.

Після рішеня Виділу прийде ся розділити половину єї квоти поміж потребуєчі вдови і сироти по учителях а тільки виімково межі убогих учителів. До поділу призначено 203 К 38 с. Виділу просить тих що заняли ся складками і Виділу філії, щодали імена найбільше потребуєчих вдів і сиріт. Рівнож можуть самі вдови і сироти по учителях Русинах зголосити ся письменно до касиєра Товариства (ул. Кохановского 15 Б). Просимо о поєніх в тїй справі, бо запомогі мусять бути роздані до 15. грудня с. р.

На удержанє жін. семінарії прислали: Н. Н. в Україні 20 К, Олена Ліницька з Нового Санча 2 К, о. К. Єрма з Львова 6 К, др. Йосиф Мільницький зі Львова 4 К, Курівцева з Калуша 4 К 5 с., Павло і Розалія Скорошницькі з Долини

2 К, о. Петро Билинський з Зарваніці 10 К, Лука Семчишин від селян на весілю в Вільшаниці 6 К, о. Любович з Острова 10 К, Евгєнія Калиговска з Трійці 6 К, о. Мик. Білецький з Пацикова 10 К, о. М. Подолінський з Перемішля 2 К, о. Григ. Мороз з Борині 2 К, М. Гумович з Дрогобича 6 К, звєнигородскій кружок учителів через І. Бурбєлю 14 К. — З викладу проф. д-ра Кирила Студиньского передав «Клюб Русинок» 38 К 41 сот. а з вечерниць передав «Кружок укр. дівчат» 27 К 26 с. Разом зібрано доси 175 К 73 сот. Виділу складає отсим всім Добродіям щире спасибіг і просить не забувати що місяця о нашій новозаснованій семінарії, котра удержати ся з власних приходів піак не в силі. — За Виділу Руск. Тов. педагогічного: І. Чапельскій.

— Знова хлопоти з неофіткою. Двацятьлітна Сара Ерліх, дочка доглядача камінних ломів в Верхраті, уткла 28. жовтня з дому родичів і забрала з собою около 300 К і 4 шнурки дрібних перел вартости 80 К. Родичі підозрівають, що Сару намовив і поміг до утечі якийсь Йосиф Врублевскій. Вчєра прийхав до Львова брат Сары, Озья Ерліх, купець з Рави, щоби ту шукати за сестрою або за єї уводителем. І дійсно зустрів ся з Врублевскім на ул. Сикстускій і казав єго арештувати. Врублевскій візнав на поліції, що віставав вправді з Сарою в дуже близьких зносинах і що она просила єго, щоби він поміг їй вихрестити ся, однак він рішучо не помагав їй в утечі і не намовляв єї до крадіжкы. Ерліх подав, що за Врублевскім шукає жандармерія, бо він обжалований о злочин тяжкого ушкодження тіла і о крадіж. Нині відставляють Врублевского до вязниці кравого суду. Що діє ся з Сарою, не хотів Врублевскій сказати. Тимчасом в послїдній хвили доносять часописи, що ціла справа виглядає зовсім инакше, як єї представив Ерліх. Сару віднайдено в притулиці Брата Альберта. Про поворот до дому не хоче навіть нічого чути, бо родичі обходили ся з нею дуже але. Поки що полишено єї в захоронці.

— Уперта самоубийниця. Вчєра в полудня скочила в самоубийнім намірі до Пелчиньского ставу 18-літна панна П. Жовніри з військової пливальні поспішила їй сейчас човнама на поміг, витягнули з води і визвали помочи ратункового товариства. Панна П., дочка крамаря з уллиці Мохнацкого, пробує вже третій раз сєго року в сей спосіб занодіяти собі смерть, але все має щастє.

— Зелізнична катастрофа. В неділю о 4. годїні пополудні лучила ся в Семмерінгу пригода, зовсім подібна до тої, яка лучила ся в літі коло Нового Санча. Іменно від тягарового поїзду, що їхав під гору до Відня, відірвали ся 3 вози і впади із страшним напором на послїдній вози також тягарового поїзду, що стояв під Мірцуншляг (на дорозі до Триєсту). Гамівничий того поїзду, що находив ся в послїднім возі, вістав убитий. Імовірно він спав, бо міг ще вискочити на час з воза, коли бачив, як вози гнали на него. Трех інших функціонарів із служби віднесло тяжкі рани, а вози поїзду, наповнені углем, нафтою і т. и. порозбивали ся на дрібні кусники, шини повиривало з порогами — а особовий поїзд, що надїхав туди як-раз, був би певно вискочив із рельсів, наколи би не здержано єго на силу.

— Звіт Рускої Бурси в Стрию. З звіту предложеного загальним зборам товариства з дня 29. вересня с. р. подаємо до прилюдної відомости деякі цікавіші дані. По потрученю датку з легату бл. п. Кардинала Сембратовича 5.000 К і датку 2.000 К від Н. Н. призначених на фонд корєнний, представляєсь рубрика доходів:

1) Чини з реальности	1530—	К
2) Вклады членів	34350	„
3) Добровільні одноразові датки	35963	„
4) Субвенції	1080—	„
5) Датки в натураліях (вартість при- блж.	195—	„
6) Дохід з власного господарста	14961	„
7) Відсотки від льокації фонду кор.	303277	„
8) Доплата питомців	6197—	„
		1288751 К

Розходи:		
1) Асекурация	4693	К
2) Оплата комінярєка	3520	„
3) Адміністрация і вид. канцел.	23039	„
4) Відсотки і амортизация довгу	180467	„
5) Податок і еквівалент.	36275	„
6) Кошти адоптації і реставр.	169726	„
7) Запомогі	130—	„
8) Видатки на удержанє інтернату	803164	„
		1233884 К

В інтернаті було приміщених безплатно 3, за міс. доплатою 8 К — 2; 10 К — 6; 12 К — 6; 13 К — 1; 14 К — 5; 15 К — 1; 16 К — 3; 18 К — 6; 20 К — 3; 22 К — 4; 30 К — 1. питомців. 2 питомців доходило на харч за доплатою 12 К місячно. — Удержанє одного питомця, не вчисляючи вартість льокалю, стояло 1972 К, сам же харч 1520 К місячно. Всі питомці перейшли до висшої класи з добрим, а 9 з відзначаючим поступом.

З поміж повисшого числа 43 питомців бу-

на сей вибрик, про який він оповідає в своїх споминах. «Тільки один раз за час своєї практики — пише він — я так грубо помилив ся оглядаючи хорого, що протявши міхур, не найшов в нїм каміня, який мав виїняти. Се лучило ся мені як-раз в боляко-побожного діда; роздратований своєю помилкою, я був такий лихий, що змученого хорого в досаді післав кілька разів до чорта.

— Як то ви Бога не боїтеся — сказав він слабым і благаючим голосом — і згадаєте нечистого, коли тільки імя Господне могло би зменшити мої муки!»

Се дивна прикмета людської душі, що она під впливом привички в якісь певнім часто вузкім напрямі притупляєсь, лишаючись з усіх інших боків незмінною. Равійше я не міг собі того уявити, а тепер пересьвідчений, що навіть дозорець вязниці і кат є в силі щиро і горячо перейматись всім добрим, кола тільки се добре лежить поза сферою їх фаху.

Я помічаю, як чим раз більше починаю привикати до страдань хорих, як у відносинах з нами я держусь не безпосереднього чувства, а розумової свідомости, що триватись треба так а не инакше. Се привиканє дає мені змогу жити й дихати, не бути завжди під вражінєм смутку і тягару: але рівночасно таке привиканє лікаря обурює й лякає мене — особливо тоді, коли воно обходить мене самого.

(Дальше буде).

ло синів священників 6, учителів нар. шкіл 3, офіціалів прив. 3, міщанських 3, селянських 28. Членів числило товариство: членів покровителів 3, основателів 6, дійсних місцевих 35, замісцевих 47, спомагаючих 35.

Юл. Федусевич
председатель.

Анд. Мосіондз
секретар.

— Дрібні вісти. В Кракові відобрала собі жите властителька посілости 60-літв Гонората Яворска. Причиною самоубийства були матеріальні втрати. — В Рогатині отруїла жінка лекаря Горакса свого чоловіка по 25-літнім супружнім пожитю. Гораксову арештовано. — В Відні помер один із найзнаменитших віденських архітектів і директор державної промислової школи, Камілло Сітте. — В Вроцлавку пук підчас аматорського представлення в тамошнім театрі нафтовий резервуар. Помимо розпучливого ратунку театр в несповна годині згорів до тла. — В Сіні в Дальмаці застрілив з мести капраль Вукасович поручника Редера і утік.

Пам'ятаймо на Товариство заемоги церков імени св. Петра у св. Юра у Львові і вступаймо громадно в его члени. — Членська вкладка виносить: 1 К від особи а 5 К від церкви, громади, брацтва, товариства і т. п. річно і 1 К вписового одноразово.

Наука, штука, література.

— З львівської Фільгармонії. В четвер (нині) перший сінфонічний концерт получених військових орхестр 15. і 30. п. п. I. 1) Зденко Фібіх: Увертура з «Одної ночі на Карльштаті», кап. п. Роль. 2) Чайковський: Вальс з оп. «Евген Онегін», капельм. п. Конопасек. 3) Гріг «Peer Gynt», світа ч. I. а) «Ранок», б) «Смерть Ази», в) «Танець Анїтри», г) «В палаті короля гір», капельм. п. Роль. 4) Берліоз «Прокляте Фавста»: а) «Мелует», б) «Танець Сильф», в) «Угорський марш», кап. п. Конопасек. II. 5) Моцарт: Четверта Сінфонія «Юпітер» C-dur: а) «Allo vivace», б) «Andante cantabile», в) «Menuetto», г) «Finale Allo motto», кап. Роль. 6) Вагнер: Вступ до опери «Парсїваль», кап. п. Конопасек.

В неділю дня 22. с. м. популярний концерт. — Ві вторник дня 24. с. м. концерт дрезденського квартету дамского а capella.

Телеграми

з дня 19. падолиста.

Відень. Die Zeit доносить з Царгороду, що старання австро-угорского і російского амбасадорів у турецкого султана не довели до успіху. Султан не хоче рішучо згодити ся на реформи, уложені в Мірштерг, а в першій мірі відкидає домагане великодержав, щоби розтягнуто контролю над виконанем тих реформ за іосередництвом спеціальних заступників.

Відень. Міністер просвіти др. Гартель має подати ся до димісії, а его наступником мав би бути шеф секції Альфред Бернд.

Вільдпарк-Стация. Наслідник данского престолоа виїхав вчера до Відня.

Віндсор. Король Едвард і італійський король полювали вчера в поблизьких лісах. Король Віктор Імануїл зложив вчера вінець на гробі королевої Вікторії а мавзолею Фреґмора.

НАКЛАД А. ХОЙНАЦКОГО.

Лев Лопатинський.

Беата і Гальшка

трагедия з другої половини XVI віку в 5 актах.
Цїна 1 К.

Ще в р. 1891. прихильно оцінена референтом краевого драматичного конкурсу, др. Евг. Олесницьким, а відтак перероблена наново, ся драма відзначає ся скондензованою акцією, трогуючими сценами і вірними характерами на тлі історичного кольориту Тому і в читаню не тратять свого вражіння

Набути можна в Станропійській книгарни у Львові

Colosseum
в пасажи Германів

при ул. Соняшній у Львові.

Від 16. до 30. падолиста 1903.

величава програма:

1) Увертура. (Реклямограф). 2) The three Pavey's, акробати на головах і руках. 3) Graziella Mewill, чеська співачка. 4) Burtou & Mayo, комічні гімнастики на потрійнім дручку. 5) Abdel Kader Trio, арабські малярі і ілюзїонїсти. 6) 5 се-стер Warwick, найславніша англійська жіноча дружина на скороходах. 7) Орхестра. 8) Brothers Orenses, комедїанти на драбинах. 9) Людвиковський з новим репертуаром. 10) Сестри Sylva, артистки на трапезі. 11) The Alkers, нурки звані «люди риби». 12) Американський біоскоп. Нова серія образів.

Щоденно о 8. год. вечер представлено. В неділю і свята 2 представлення о 4. год. гонол. і 8. год. вечером. Що п'ятницї High-Life представлено. Білети вчаснійше можна замовляти і набути в конторі Пльоня при ул. Кароля Людвика ч. 9. у Львові.

Ремісники і промисловці,

котрі хочуть виобразувати ся на добрих агентів, одержать безплатне поучене і заразом предло-жене до заступства під М. J. 3304 в бюрі G. L. Daube & Co. Frankfurt a/M.

„Тревоги автора і видавника“

(гумористична подїя в натурі)
О. Я. Кониського
можна набувати в Адміністрації «Руслана» та в обох руських книгарнях у Львові.
Цїна примірника на веліновім папері ви-носить всего 30 сот. (з поштовою пересилкою 35 сот.)

Контора виміни
ц. к. упр. гал. акц.
Банку
Гіпотечного
купує і продає
всякі
папери цінні
і МОНЕТИ
по найдешевшій курсі деннім не числячи ніякої провізії.

Читайте! Читайте!
Новне виданє Творів ТАРАСА ШЕВЧЕНКА
коштує лише 2 корони!
Товариство „Просвіти“ бажаючи, щоби в кожній руській хаті находили ся Твори Тараса Шевченка, видано сими днями найдешевший збірник сих творів п. з. „ПОЕЗІЯ Т. ШЕВЧЕНКА“. Книжка, оправлена в полотно з золотеними витисками, може бути найгарнішою окрасою руських хат. Папір веліновий, формат на взір європейських класиків, сторін 698.
При замовленю 10 прим. даємо 10% опу-сту. Висилає ся тільки за надісланем 2 кор. 30 сот. на адресу: КАНЦЕЛЯРІЯ «ПРОСВІТИ» у ЛЬВОВІ (Ринок ч. 10).

Розклад поїздів залізничних обовязуючий від 1-го жовтня 1903.

(Приїзд і відїзд поданий після часу середно-європейского).

Поїзд		до Львова	Поїзд	
посп.	особ.		посп.	особ.
приходить о годині			відходить о годині	
6:10	з Кракова, Берлина, Варшави, Відня		6:22	до Сучави, Жидачева, Кересмезе, Потутор
6:20	з Чернівців (Галацу), Чорткова, Калуша		6:30	до Підволочиск (Київ), Бродів дв. головний
6:50	з Сокала, Рави рускої		6:43	до Янова
7:35	з Самбора, Хирова		6:45	до Лавочного (Пешту), Борислава, Дрогобича
7:40	з Янова		8:25	8:35
7:55	з Підволочиск, Бродів на дв. Підзамче		2:50	до Кракова Відня, Праги, Берлина
7:45	з Лавочного (Пешту), Калуша, Хирова			9:05
8:55	з Кракова, Відня, Праги, Берлина			9:15
9:57	з Стрия			9:25
10:25	з Ряшева, Любачева			9:40
11:15	з Станиславова (Кересмезе, Потутор)			10:35
1:10	з Лавочного, Калуша, Хирова, Борислава			10:40
1:25	з Янова			10:57
2:15	з Підволочиск, Копичинців на дв. Підз.			3:05
2:30	на дв. голов.			3:25
4:35	з Стрия, Хирова, Борислава			3:40
5:06	з Підволочиск (Київ), Бродів на дв. Підз.			
5:30	на дв. голов.			
1:40	5:40 з Чернівців, Іцкан			
	5:50 з Кракова, Відня, Праги, Берлина			
	5:55 з Белзця, Сокала, Любачева			
Ніч			Ніч	
12:20	9:20 з Чернівців, Букарешту		12:45	6:05 до Станиславова, Жидачева
8:40	9:50 з Кракова, Відня, Берлина, Ясла, Риманова			6:15 до Кракова, Відня, Берлина, Варшави
2:31	10:00 з Самбора, Син ка			6:30 до Янова
	10:02 з Підволочиск (Київ), Бродів на дв. Підз.			6:40 до Лавочного (Пешту), Калуша, Хирова
	10:30 на дв. голов.			8:05 до Сокала, Рави рускої
	10:40 з Лавочного (Пешту), Хирова, Калуша			9:00 до Підволочиск, Бродів гол. дворець
	3:30 з Тернополя, Грималова на дв. Підзамче			9:20 до Янова
	3:30 на дворець головний			2:51
				10:42 до Іцкан, Чорткова
				10:55 до Кракова, Відня, Варшави, Праги
				11:00 до Підволочиск, Бродів дв. головний
				11:24 до Стрия
				11:05 до Стрия
				11:11 до Жовкви (лише що неділя)
				4:10 до Кракова, Відня, Праги, Самбора

ЗАМІТКА: Пора нічна числить ся від 6. години вечером до 5. години 59 минут рано.
Час середно-європейский різнить ся від часу львівского о 36 минут. а іменно: 1 год. часу середно-європейского = 12. год. 36 мин. часу львівского. — Бюро інформаційне ц. к. залізниць державних (ул. Красіцких ч. 5.) уділяє пояснень в справах залізничних, продає білети всякого рода і розклади їади.